

Saša je vrlo nesrećno. Uvek. Povremeno je još i nezadovoljno, do srži. Rođeno kao poslednje dete u porodici kojoj su bogovi odredili čak sedam potomaka, osećalo se kao opak usud svojih čuvenih roditelja, nadaleko obožavanih.

Sašina majka bejaše Sol. *Ona* Sol za koju se govorilo: milenijum u prošlost da hodiš i milenijum u budućnost, pa dodaj dan u kome živiš — nema odvažnije ratnice, ni poštovanijeg vođe. Mati sedmoro! Ge, otac tri kćeri i tri sina i Saše, baš *onaj* „od čije se pesme rascvetavaju sazvežđa, a zahvalno umiru stare zvezde“, spuštao je svoje lepe oči i ostajao bez glasa kada bi ugledao svoje najmlađe čedo.

Da su bogovi stali na šest potomaka, kako bi to srećna porodica bila! Najstarija kći je još u majčinoj utrobi znala da će se roditi kao žensko. Bez jauka je, kasnije, i sama rodila šestoro, odjednom! Najmlađi sin, otac grlatog sina, pre četvrtog meseca života počeo je da odrasta u muškarca. Samo Saša, već 256 godina, bez 9 dana, ne otkriva svoju prirodu, put kojim treba da kroči...

Na dan punoletstva, kada je punilo 222 godine, Sol je progovorila prvu reč s najmlađim detetom: „Budi muškarac, kad samo ne znaš šta si. Gadi ti se rađanje — rekoše mi bogovi. U snu. Ne podnosiš bitke ni krv. Kolebljivo si. Nema snage u tvom dugačkom telašcu. Ti da rodiš? Ne! Žena od tebe neće postati.“

Otac nije uspeo glas da potera uz svoje grlo, pa je na taj dan Saša dobilo mali crni svitak sa belim rečima: „Zavapih pred bogovima: *To* nek postane ona il' on! Roditeljsku suzu utrite iz oka! Sliva se do usta,

prerašće u kletvu. Zamukoše oni. No narikača mi u snoviđenju natuknu: *zar To što samo sram tvori i očevu pesmu guši, iz majke izvlači snagu, zar To da bude muž? Kad melodiju i strast iko чу u tihom glasu, dok To priča sa zverima i biljem, jer s ljudima ne govori?* Zanosa u tebi biti neće dok decu stvaraš. Žena budi!“

Svaka sledeća godišnjica rođenja dosipala je sram. I gnušanje. U Sašu, u roditelje, u sestre i braću. Ove godine će prelići — osećalo je Saša. Mrzelo je rečenice izrezane mačem koje je mati izgovarala. Ispovraćalo se prvi put kada je pročitalo očev svitak i uvek otad, čim bi se zaorio snažan pev koji pretura reči. Uzmicalo je i pred braćom i sestrama — da ih ne gleda.

Nije više moglo da izdrži teret nesreće i nezadovoljstva, ali je najteže podnosilo mržnju koja će, znalo je, na 256. rođendan prerasti izduženo telašće. Moralo je da potraži bogove i njihovu pomoć. Premda, sumnjalo je u njihovu spremnost da oslušnu nekoga ko ni svoj put ne prepoznaje.

Ipak je ustalo i izašlo. Nije imalo šta da sprema za put, niti je sebi smelo da ostavlja vremena za predomišljanje. Odustalo bi, verovatno. Nije se oprostilo ni od svojih zveri i biljaka. Samo je iskoračilo iz sobe, a onda — produžilo. Zemlja se još spuštala pred Suncem, klanjajući se. Jutro je obećalo vreo dan.

„Ne vraćaj se bez odluke“, kao zrak što reže pomrčinu zaseće ga majčina pretnja.

„Pa ni ako dobiješ odgovor“, smeja se glas najstarije sestre. Vseli prasak pohvali ovu pošalicu.

Saša požuri, ali je očeva pesma bila hitrija. Zastalo je tek da povraća, pa je, skoro trčeći, nastavilo ka Planini. Još dvaput je moralo da povraća, jer Ge ima glas od mnogo milja. Uveče više ništa nije čulo, sem vetrovog hoda po suvoj zemlji.

„Žedno sam, vruće mi je“, mislilo je. „Da predahnem?“

Nije se usudilo. Možda bi se, s novim svanućem, vratilo svom zverinju i bilju. Da li je Sol toliko neustrašiva da iseče svoje sedmo dete mačem? Kolika joj je mržnja? Dovoljna da udari šamar bogovima i postane čedomorka?

Ovo beše poslednja misao o porodici, pre no što je kiša pala. A bilo je uvereno da će skončati, žedno i zgrčeno, sred puste, prašnjave zemlje. Dva puna dana bez kapi vode, uz tri povraćanja i Sunce koje žeže — to bi satrlo i snažnije od Saše.

Pljusak je trajao nepun sat, ali koliko vode su izlili bogovi! Kao da su se sprdali sa ovim bićem, što tetura za nadom u odgovor. Bežalo je od blatnjavih bujica, šibano ledenim vetrovima s Planine, prestravljeno munjama i strašnom grmljavinom.

Četvrte noći je zaspalo dodirnuvši rukom stopu Planine.

„Kome želiš da se moliš za odgovore — boginji ili bogu“, pitao je glas iz sna.

„Ne znam“, odgovori Saša, a strepnja poče da prerasta u užas. Kome treba da se moli?

„Usudi se da izađeš pred bogove pre nego što to saznaš i bićeš proketo 256 puta!“

Saša zarida u snu.

Zora je samo uvećala strah. Htelo je da se vrati prijateljskom lišću i blagim životinjskim očima! Ali, tamo je i mržnja koja raste i guši ga. Kratke rečenice i preduga pesma, tri brata i tri sestre koje treba izbegavati. Nije li već bilo proketo na svaku godišnjicu rođenja? Zato je nastavilo. Danima se uspinjalo, skvrčeno od mraza. Izgubilo se u vremenu koje je usledilo. Izgledalo je već da će ga glad dotući, kad ugleda ćup meda i bure vina. Blizu je, čim su tu darovi ponuđeni bogovima. Med je bio dobar, ali se vino ukiselilo. Saša je pojelo meda koliko da ne izgubi svest od gladi. Nije smelo da uvredi bogove, iako je žudelo da slisti ceo ćup.

Predveče, ko zna kog dana, smrznuto i izgladnelo, stajalo je na sedom vrhu Planine. Sazvežđa su se rascvetala kao da im Ge neprestano peva. Na trenutak, Saša oseti mučninu. Skljokalo se na čvrst sneg, nije više imalo snage da se bori za život. Pa ni za odgovor. Ali nije umrlo.

„Kome si došlo da se moliš“, ponovi isti glas isto pitanje. „Bogu ili boginji?“

„Ne znam“, odgovorilo je umorno. „Kome bilo. I bogu i boginji?“

„Konačno! Došlo si, uprkos strahu. 256 zima čekam da me sme-niš. A dok sam se veralo na Planinu, mislilo sam da je moj život patnja! Videćeš šta je užas, došao je tvoj red. Slušaćeš, bez prestanka odurne pesme muževa, zazivaće te žene isterujući decu iz utrobe, jauci ranje-nih i bolesnih nadglasaće molitve zahvalnosti. Meni je vreme da se na-novo rodim, tebi je vreme da preuzmeš teret. Sve uz mržnju koja je narasla u meni! Sa svakim novim danom čekanja, ona je rasla.“

„A ti ćeš biti rođeno kao sedmo dete moje najstarije sestre“, mislilo je Saša, pre no što mu svest ispuniše odurne pesme, kletve, jauci...